

Notat viðvirkjandi lögtingsmáli nr. 115/2010: Uppskot til lögtingslóg um manntal í 2011

Tá ið hetta lógaruppskot var til eftirkanningar hjá Lögtingsumsitingini, hevði undirritaða fleiri viðmerkingar til uppskotið. Undirritaða umrøddi tá viðmerkingarnar við umsitingina. Hóast fleiri broytingar vórðu gjørdar í lógaruppskotinum, áðrenn tað varð lagt fyri Løgtingið, hevur undirritaða framvegis hesar lögfrøðiligu viðmerkingar til lógaruppskotið:

Viðv. § 3, stk 1, nr. 5:

Ásetingin í § 3, stk. 1, nr. 5: “Almennu heilsustøðu, avmarking í dagligum virki orsakað av sjúku ella breki.”

At krevja, at borgarar svara upp á henda spurning kann verða í stríð við grein 22, 2 í ST-sáttmálanum um rættindi hjá fólki, ið bera brek. § 22, stk. 2 er soljóðandi:

“2. Limalondini, skulu verja rættin at dylja persónligar-, heilsuligar-, og endurmenningar-upplýsingar hjá fólki, ið bera brek, á jøvnum føti við onnur.”

Mælt verður til, at tað verður sjálvboðið at svara hesum spurningi. Hetta kann gerast við broyting í § 3, stk. 3 soleiðis: orðini “tað er sjálvboðið at svara spurningum sambært stk. 1, nr. 4” verður broytt til: “tað er sjálvboðið at svara spurningum sambært stk. 1, nr. 4 og 5”.

Viðv. § 3, stk. 3:

Sambært hesari áseting kunnu avvarðandi, verji ella onnur svara fyri tey, sum ikki sjálvi eru før fyri at svara spurningunum. Ásetingin er ógreið. Hvør skal taka avgerð um, at ein persónur ikki er “førur fyri at svara spurningum”? Hvørji eru hesi “onnur” ið hava rætt til at svara spurningum? At avvarðandi og “onnur” hava heimild at svara spurningum tykist inntrívandi fyri rættindini hjá einstaka borgaranum. Mælt verður til, at “avvarðandi” og serliga “onnur” verður strikað úr greinini.

Viðv. § 4:

Ongi kvalifikasjónskrøv verða sett løggildu teljarunum. Heitið “løggildir teljarar” kann eisini verða misvísandi. Vanliga fær ein løggilding frá uttanfyristandandi myndugleika og ikki frá arbeiðsgevara sínum.

Mælt verður til, at kvalifikasjónskrøv verða sett løggildu teljarunum og at heitið “løggildir” verður strikað.

Sambært § 4, stk. 4 hevur ein løggildur teljari rætt “at koma á gátt” í húsum hjá privatum. Tað er ikki greitt, hvat liggur í orðingini “at koma á gátt”. Hetta er ikki eitt kent hugtak í føroyskari lóggávu. Merkir hetta “at banka á dyrnar” ella merkir hetta “at koma inn í gongina ella stovuna”? Um hetta merkir tað seinna, er hetta ein sera inntrívandi áseting. Sambært § 72 í grundlógini er bústaðurin friðhalgaður og sambært art. 8 í europeiska mannrættindasáttmálanum hevur ein og hvør rætt til respekt fyri sínum privatlívi og sínum heimi. Ein og hvør eigur tí at hava rætt til at nokta, at ein myndugleikapersónur kemur inn í hús sítt. Tað skuldi ikki verið neyðugt hjá teljarum at havt heimild at komið inn í eini hús fyri at røkka endamálinum at vegleiða fólk um eitt spurnarblað. Mælt verður til, at henda áseting verður strikað ella greiðari orðað, t.d. soleiðis: “Rætt til at banka á dyrnar í húsum ...”

Viðv. § 6, stk. 2 og § 7, stk. 2:

Sambært § 6 kunnu upplýsingar, sum Hagstova Føroya fær á manntalinum einans latast øðrum sum hagtøl, har eingin einstaklingur, býli ella húski kunnu kennast aftur. Sambært § 5 hava lóggildu teljararnir tagnarskyldu. Men sambært § 7, stk. 2 verða spurnarbløðini latin Landsskjalasavninum í varðveitslu. Hetta merkir, at spurnarbløðini eru almenn, tá ið 80 ár eru farin, jb. § 8 í lógtingslóg um Landsskjalasavn. Gjört verður vart við hetta.

Viðv. § 8, stk. 2:

Sambært hesari áseting kann tann, sum ikki svarar spurningunum sambært § 3, stk. 3 við vilja ella av grovum ósketni, verða revsaður við bót. Grein 8 í europeiska mannarættindasáttmálanum er soljóðandi:

“Art. 8. Ret til respekt for privatliv og familieliv

Stk. 1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

Stk. 2. Ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.”

Tað tykist inntrívandi fyri rættindini hjá tí einstaka at krevja, at øll hava skyldu at svara spurningunum í § 3, men serliga inntrívandi er tað, at ein persónur kann verða revsaður við bót, um hann ikki ynskir at svara onkrum spurningi. Tað er ilt at fáa eyga á, at tað er “neyðugt í einum demokratiskum samfelag” at áleggja einum privatpersóni bót, um hann av onkrari orsök ikki ynskir at svara ávísnum spurningum í spurnarblaðnum. Ásetingin kann vera í stríð við § 8 í europeiska mannarættindasáttmálanum.

Mælt verður til at strikað § 8, stk. 2.

Vinarliga,

Birita Ludvíksdóttir

Nevndarskrivari/løgfrøðiligur ráðgevi